

KRAŠTO TYROS
skyrius

ŠIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO SAVAITRAŠTIS

PEDAGOGAS

1996 KOVO 7 D.

Nr. 5 - 6 (911-912)

Šiauliuose vėl sklendo universiteto idėja

Pokalbis-diskusija apie universiteto atsiradimo Šiauliuose prielaidas buvo surengtas mūsų Institute vasario 23 d. Į jį atvyko Šiaulių apskrities, miesto, abiejų Šiauliuose esančių aukštųjų mokyklų vadovai, dėstytojai, švietimo įstaigų atstovai, spaudos ir televizijos žurnalistai. Šį pokalbį inicijavo Lietuvos mokslininkų sąjungos "Salduvės" skyrius.

Susitikime kalbėjusieji buvo už universiteto Šiauliuose atsiradimą, gvildeno su tuo susijusius klausimus, analizavo prielaidas. Po to buvo sukurta iniciatyvinė grupė, kuri apibendrinusi universiteto atsiradimo Šiauliuose prielaidas, pradės universiteto įkūrimo darbą. Į šią grupę įtraukti: J. Ambrukaitis, Br. Balčytis, S. Civinskaitė, V. Dagienė, A. Gudavičius, A. Lankauskas, V. Laurutis, G. Mažeikis, G. Merkys, J. Korsakas, V. Tričys, A. Sedžius, K. Zuperka.

Siūlome keletą kalbėjusiųjų minčių, kurias įrašėme į diktofoną. Taip pat norėtume, kad ir jūs, gerbiami skaitytojai, mūsų laikraščio puslapiuose padiskutuotumėte šia tema.

Redakcija

Rektorius prof. A. Gudavičius:

- Teisingiau būtų kalbėti ne apie naujosios aukštosios mokyklos įkūrimą, o apie Šiaulių pedagoginio instituto ir KTU Šiaulių politechnikos fakulteto reorganizavimą į Šiaulių universitetą. Stei-

gimas ir reorganizavimas yra ne tapatūs dalykai. Procedūra yra taip pat skirtinga. Ir Mokslo tarybos, ir Vyriausybės priimtose nutarimuose pažymima, kad tai yra skirtingi dalykai. Be to, kažko naujo steigimas sukelia tam tikrą atsargesniųjų reakciją. Šiaulių

*Mūsų
rankininkai
- Lietuvos
studentų
čempionai!*

Apie tai
skaitykite 6 p.

A. Musneckio nuotr.

pedagoginis institutas ir KTU Šiaulių politechnikos fakultetas yra universitetinio tipo aukštosios mokyklos. Pagal Europos aukštojo mokslo klasifikaciją pa-

tenkame tarp šeštojo lygio aukštųjų mokyklų. Mūsų Institutas ir KTU Šiaulių politechnikos fakultetas įvykdo Europos universitetų chartijos reikalavimus.

Pagrindinis reorganizavimo elementas - mūsų Instituto sujungimas su KTU fakultetu Šiauliuose. Tai galėtų teigiamai paveikti katedrų darbą, susilietų mokslininkų gretos. Taip pat inžinieriams svarbus dalykas - jų rengimo humanitarinis aspektas, kuris universitete būtų žymiai stipresnis.

Ši reorganizacija nereikalautų ir didelių investicijų, nes abi aukštosios mokyklos turi laboratorijų, auditorijų, įrangos ir t.t.

Manau, kad universitetas labiau patenkintų regiono ne tik švietimo, bet ir aukštojo mokslo specialistų rengimo poreikius. Lietuvos kraštai turi

Nukelta į 2 p.

Šiauliuose vėl sklando universiteto idėja

Atkelta iš 1 p.

vystytis tolygiai. Štai Klaipėdos universiteto atsiradimas labai teigiamai atsiliepė ir regionui, ir Lietuvai. Tai gi ir Šiaulių universitetas turėtų teigiamos įtakos visam Šiaurės Lietuvos regionui.

A.Šedžius (Šiaulių apskrities valdytojas):

- Vykdamas ūkio restruktūrizaciją, bus reikalingi naujų profilių specialistai. Universitetas turėtų galimybę juos rengti šio krašto poreikiams tenkinti. Atsiradus LEZ, reikės naujų specialistų. Vilniaus aukštosios mokyklos nerengs specialistų, kurių jiems nereikia.

A.Lankauskas (Šiaulių miesto meras):

- Mums šįkart bandant vėl iškelti ir įgyvendinti universiteto kūrimo idėją reikia suformuluoti prielaidas jam atsirasti. O kad jos egzistuoja ir yra pagrįstos, aš tvirtai įsitikinęs. Tai yra krašto ekonominis, kultūrinis, mokslinis potencialas ir galių galė žmonės, kurie čia dirba -

profesūra, docentūra ir studijuojantis jaunimas.

Seime turi pasakyti: "taip" arba "ne" Šiaulių universitetui. Jei "ne", tada mes galėtume garsiai paklausti Seimo narių, o kodėl?

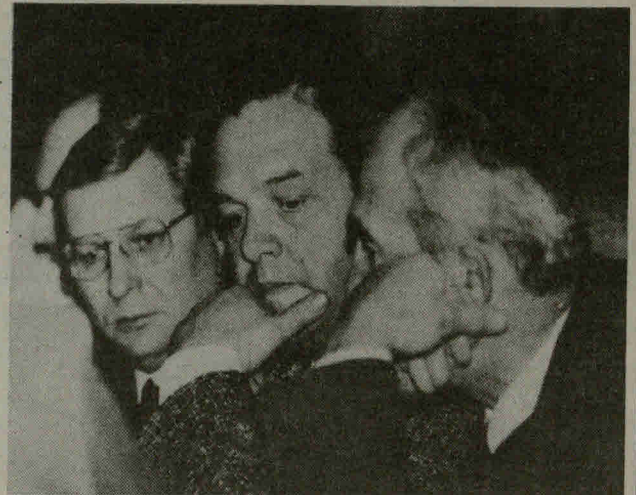
Prielaidas turime pateikti gerai parengtas, kad kiekvienas, kas su jomis susipažins, galėtų pasakyti, kad universitetas Šiauliuose reikalingas ir tai yra neišvengiama būtinybė.

Universitete dirbtų muzikai ir matematikai, technikai ir dailininkai, mokslininkai ir kūrėjai. Juk tai būtų pats universitetiškiausias universitetas Lietuvoje!

V.Laurutis (KTU Šiaulių politechnikos fakulteto dekanas):

- Dabar gerokai palankesnė situacija naujai Šiaulių universiteto kūrimo bangai. Bet mes turime žinoti, kad ne tik kad negausime jokios paramos iš kitur, atvirkščiai - mums visą laiką trukdys. Bet pasirinktas laikas - geras.

Lietuvoje prasidėjo kon-

kurencija ir tarp aukštųjų mokyklų. Todėl universitetas Šiauliuose būtų konkurencingesnis. Jei dabar netapsime universitetu, tai pralaimėsime.

Šis susirinkimas turi ir psichologinį aspektą. Visada atsiras žmonių, kurie linkę viską palikti kaip buvę, bet bus žmonių, kurie norės kažką pakeisti...

Doc.G.Merkys (Pedagogikos katedra):

- Universitetas yra regiono kultūros, infrastruktūros ir jo interesų dalis. Laisvoji ekonominė zona ir Šiaulių univer-

sitetas - svarbiausi Šiaulių regioninės savikūros dalykai. Universitetas - tai regioninio intelektualinio kapitalo koncentracija, regiono konkurencinis kapitalas, gebėjimas greitai perimti technologijas, patrauklumas investuoti riams, pagaliau Šiaulių krašto ir visos Šiaurės Lietuvos infrastruktūros katalizatorius. Jei ne 200 metų okupacija ir sovietmečio miesto izoliacija, tai Šiauliuose jau seniai būtų buvęs universitetas.

Parengė Z.Ripinskis

A.Musneckio nuotr.

Pokalbis apie Instituto telestudijos laidas

Kovo 1d. centrinių rūmų 220 auditorijoje buvo suorganizuotas susitikimas su Instituto telestudijos darbuotojais, į kurį pakvietė TV programų direktorė doc.G.Kačiuškienė. Buvo parodytos 3 pirmosios Instituto telestudijos laidos, o po jų vyko nedidelis pokalbis su negausia auditorija - atvyko tik 10 smalsuolių. TV programų direktorė pažymėjo, kad vienai 30 minučių TV laidai parengti sugaištama apie 90 val.! Programas rengia režisierius, Šiaulių dramos teatro aktorius Pr.Piaulokas, studijos techninis direktorius V.Šapoka, asistentai A.Paulauskas ir A.Šurkus

bei redaktorė doc.G.Kačiuškienė.

Telestudijos laidų planuose - žiūrovų supažindinimas su Instituto fakultetais, specialybėmis, todėl artimiausiu metu 6 TV laidos bus skirtos šiai temai.

TV programų direktorės nuomone, prastoka ŠPI telelaidų transliacijų kokybė yra tokia pat, kaip ir Šiaulių televizijos, kuri transliuojama tuo pačiu kanalu. O laidų turinį gerinti turėtų padėti Instituto žmonės, jie galėtų patarti, pasiūlyti temų ir kt. Juk mūsų Institute yra daug įdomių žmonių, iniciatyvių studentų, tik reikia, kad šie nebijotų pasirodyti televizijos ekrane.

3 laidos - tai tik pradžia.

Sunku mums kol kas spręsti apie kūrybinių laidų kūrėjų potencialą. Sveikintinas TV programų direktorės noras klausti patarimų ir išklausti nuomonę apie laidas. Matyti, kad žmonės, rengiantys Instituto TV laidas, patys mokosi šio sudėtingo darbo, nori skverbtis gilyn į jopaslapstis. Betyra Institute žmonių, Instituto kino ir videokūrėjų, kurie netkelias dešimtis metų atstovavo mūsų aukštajai mokyklai įvairiuose respublikiniuose ir tarptautiniuose kino ir videofestivaliuose, kur ne kartą buvo pelnyta prestižinių prizų. Gaila, kad jie neturėjo galimybės da-

lyvauti telestudijos darbuotojų atrankos konkurse, nes jo nebuvo... Bet tai jau kita tema.

Susitikime kalbėjęs doc. VI.Vaitkevičius pažymėjo, kad laidos darosi geresnės, o vyr.asist.P.Masiulio nuomone, jose visuomenei reikėtų parodyti mokslininkų, mokyklų problemas, analizuoti studentų, mokytojų, mokinių santykius ir kt. Prof.V.Karveliui patiko trečioje laidoje rodytas siužetas iš doc.K.Župerkos habilitacinio darbo gynimo Vilniuje. Instituto Rektorius prof.A.Gudavičius pasidžiaugė gera Instituto laidos kūrėjų darbo pradžia. Baigdama susitikimą doc. G.Kačiuškienė pridūrė, kad studija dar gyvena aparatūros bandymo laikotarpi. Vėliau TV studijos darbuotojai galės turėti dar vieną pusvalandinę TV laidą, tik pirmiausia reikia iširti poreikius.

"Pedagogo" inf.

Naujienuos * Įvykiai * Faktai

Vasario 29 d. Klaipėdos universitetas šventė 5-erių metų įkūrimo jubiliejų. Iškilnėse dalyvavo Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas, švietimo ir mokslo ministras V. Domarkas, aukštųjų mokyklų rektorai, kiti svečiai. Pasveikinti kolegų buvo nuvykę ir mūsų Instituto Rektorius prof. A. Gudavičius bei keli senatoriai.

Kol kas nė vienas Instituto studentas nepasinaudojo valstybės skiriamais studijų kreditais. Matyt, jų išdavimo sąlygos neatitinka studentų interesų.

Vasario 28 d. 23 Kvalifikacijos fakulteto klausytojams iškilmingai įteikti surdologopedų diplomai.

Kai kurie studentai klausia, ar bus perskaičiuotas mokestis už bendrąjį pasibaigus šildymo sezonui. Rektorate buvo atsakyta, kad mokestis perskaičiuotas nebus, nes mūsų studentai moka vidutinio dydžio mokestį. Vilniaus aukštųjų mokyklų bendrabučiai kur kas brangesni ir... prastesni.

Instituto medicinos punktas praneša, kad jame dar yra vakcinų nuo difterijos. Skubėkite pasiskiepyti!

"Pedagogo" redakcijos darbuotojai pasiūlė būdą, kaip Institutui sutaupyti 20 tūkst. litų. Pasirodo, kad per metus Institutas ryšiniams turi sumokėti apie 27 tūkst. litų už radijo taškų eksploatavimą. Mūsų pasiūlymas labai paprastas: nupirkti nedidelius radijo imtuvus, o už sutaupytus pinigus - redakcijai taip reikalingą kompiuterinę įrangą.

Kovo 5 d. "Studentų kampo" pirmąjį aukštą užliejo vanduo (ne pavasario polaidžio) - trūko vandentiekio vamzdis.

Nauja auditorija šeštajame Instituto aukšte

Instituto centrinių rūmų šeštajame aukšte, buvusiose fonotekos patalpose, įrengta naujų muzikos instrumentų - YAMAHA'ų auditorija. Institutas įsigijo 8 tos pačios klasės YAMAHA'as. Vienas toks instrumentas kainavo 850 Lt, o pirkti jie buvo kartu su visais priedais: specialiomis kėdėmis, stovais ir t.t. Pervarkyta buvo ir pati auditorija - įrengtos specialios durys, padarytas koridoriukas, įmontuoti reikalingi kištukiniai lizdai. Šie instrumentai, kaip pasakė prof. E. Balčytis, iš pigesniųjų tos klasės instrumentų patys geriausi, nes esama ir nepaprastai brangių.

Prof. E. Balčytis paaiškino, kad šios auditorijos funkcija grynai mokomoji. Joje galės dirbti ir dėstytojai, ir studentai. Dėstytojai galės naudotis ir kompiuteriu, kuris gali užrašyti natas, taip pat rengdami medžiagą moksliniams leidiniams. Anksčiau, leidžiant įvairius muzikos leidinukus, natos buvo ranka rašomos, negražiai atrodydavo. Dabar bus galima pasinaudoti naujais instrumentais ir kompiuteriu, tačiau pastarasis dar nėra iki galo įvaldytas, todėl specialistai turės dar išsiaiškinti visas jo galimybes. Šios auditorijos laborante priimta dirbti R. Šimkuvienė. Muzikos specialybės penktakursiai jau gali susipažinti su elektroniniais instrumentais, išbandyti juos. Tokį norą pareiškė absoliučiai visi tos specialybės studentai ir dabar jie lanko fakultatyvą (2 val. per savaitę). Daugelis mokyklų yra įsigijusios šiuos instrumentus, nes jie labai patogūs. Pianinus nešioti iš vienos klasės į kitą labai nelengva, o šiuos instrumentus galima nesunkiai visur nešioti. Mokytojui tai yra puikiausia priemonė, nes tokie instrumentai turi įvairiausių tembrų,

"NEABEJOJAU SĖKME..."

Rasa RIBIKAUSKAITĖ

Vasario 27 dieną aktų salėje vyko raiškiojo skaitymo konkursas, skirtas lietuvių dramaturgo, poeto, profesoriaus Balio Sruogos 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Renginį organizavo Lietuvių literatūros katedra. Jo "uždanga atidengė" penkto kurso studentai, kurie parodė keletą epizodų iš poeto gyvenimo Stuthof'o koncentracijos stovykloje.

Prisiminimais apie B. Sruogą dalijosi buvęs jo studentas, Lietuvių kalbos katedros prof. Vytautas Sirtautas. Susirinkusiems jis papasakojo apie buvusio dėstytojo paskaitų pranašumus, apsirėngimo stilių, prisirišimą prie mylimo žmogaus. Keletą žodžių apie Balio Sruogos kūrybą, jos subtilybes tarė kitas kalbininkas doc. Skirmantas Valentas. Anot jo, "visi dalyvaujantys renginyje yra lyg kamanės, nešančios medų į šventyklą, kuri vadinasi Baly Sruoga".

Konkurse iš viso dalyvavo 16 skaitovų iš įvairių fakultetų. Buvo parodytos 2 kompozicijos (vienoje dalyvavo 7, kitoje 6 studentai). Be jų, pasak renginio vedėjos doc. Irenos Klimašauskienės, dalyvavo dar 3 "solistės": Dalia Janušauskaitė (lietuvių k. ir rusų k., II k.), Lina Staponaitytė (PMP ir darbai, II k.) bei Regina Kovaitė (lietuvių k. ir lit., II k.).

Pirmoji vieta pripažinta Pedagogikos fakulteto studentei Linai Staponaitytei, eilėrašio "Mėlynoji paukštė" skaitovei. Antrąją vietą laimėjo kompozicija "Veidai iš praeities", parengta pagal istorines dramas (Nerija Bartkutė, Eglė Pikšytė, Odeta Varnagirytė). Nugalėtojams paskirtos piniginės premijos, jos apdovanotos įvairiomis knygomis.

Po konkurso keletą žodžių mūsų laikraščiui tarė renginio vedėja, Lietuvių literatūros katedros vedėja doc. Irena Klimašauskienė: "Kai kurie studentai pasirinko per daug sudėtingus kūrinius. Neįvertino, o gal ir pervertino savo galimybes. B. Sruogos kūryboje yra sudėtingo kirčiavimo žodžių. Tai kai kam irgi buvo šio toks kliuvinys į konkurso sėkmę. O kompozicija "Veidai iš praeities" išskyrėme todėl, kad tekstai buvo mažiau girdėti, įdomesni".

Išpūdziais pasidalijo ir konkurso nugalėtoja Lina Staponaitytė:

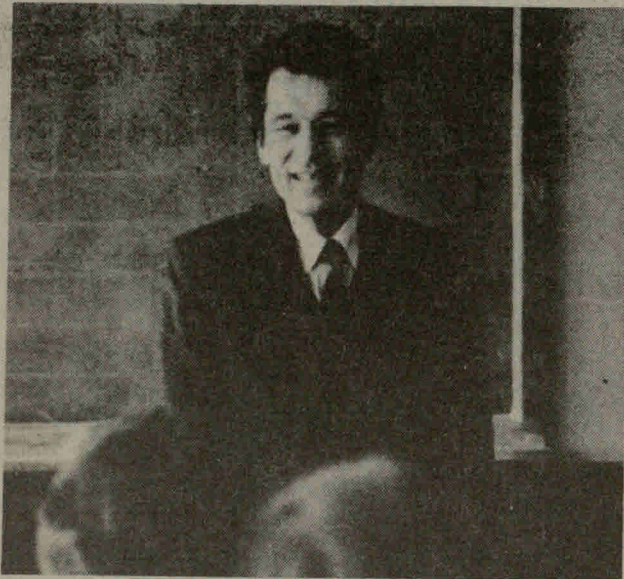
"Man labai patinka poezija. O Balio Sruogos eilėrašiai yra tarp daugelio man patinkančių poetų eilių. Todėl ryžausi dalyvauti šiame konkurse. Rengiausi tam savaite. Stebėdama kolegų pasirodymus, neabejojau, kad užimsiu prizinę vietą, vidinis balsas pakuždėjo. Ir tai pasitvirtino. Planuoju ir Satrijos Raganos konkurse dalyvauti".

ritmų, gali skambėti kaip varpelis, kaip skambučiai, kaip vargonai, kaip pianinas ir t.t. Vaikams tai irgi kur kas geriau už pianiną. Studentus būtina supažindinti su šiais instrumentais, todėl jau dabar muzikos specialybės pirmakursiams įvesta tam tikra disciplina, supažindinanti su šiuo puikiu instrumentu. Grojant juo, darbas yra gerokai efektyvesnis, malonesnis. Prof. E. Balčytis mano, kad šiuo instrumentu norės groti net ir nemuzikalūs studentai. YAMAHA'os yra visiškai vienodos, kad galima būtų dirbti kolektyviai. 510' to modelio YAMAHA' galima kurti ypač sudėtingus kūrinius. Juo galima išgauti jūros bangavimo garsą, įvairiausių ošimą ir kt. Kitos aukštosios mokyklos tokios auditorijos neturi, tai pirmasis bandymas. Apskaičiuota, kad daug studentų dirbti šioje auditorijoje negalės. Net jei ir auditorija dirbtų 8 val. per parą, pradinio mokymo pedagogikos specialybės studentai susipažinti su šia aparatūra galėtų tik vieną pusmetį, ne daugiau. Tai galėtų jiems būti tik kaip pasirenkamasis dalykas. Kitais metais šioje auditorijoje dirbs dėstytojai, kurie per metus šiek tiek persikvalifikuos, gerai perpras darbo su šia aparatūra sistema. Tada auditorija ir dirbs nuo ryto iki vakaro. "Kolektyvinę grojimo sistemą turime jau seniai, - savąją, mokyklinę, kuriai jau apie 30 metų, tik gaila, kad neturėjom tokių instrumentų. Grojant šiuos instrumentus galima gretinti, kaitaliooti, vieni gali groti dūdelėmis, kiti dainuoti, tretį mušti ritmą, bosuoti ir taip viską sujungę jau šį tą gausime" - aiškino prof. E. Balčytis ir dar štai ką papasakojo: "Fonoteka, buvusi šioje auditorijoje, nepanakiinta. Ji toliau veikia ir studentams yra labai reikalinga. Pagrindinę fonotekos turto dalį sudaro įrašai plokštelėse, tačiau jos jau nebemadingos, mažai kas jau naudoja patefonus. Įrašai dabar daromi ir kasetes. Galima būtų įrašyti į kompaktinius diskus, švedai apsiima tai nebrangiai padaryti, tačiau jie reikalauja tik kokybiškų įrašų, kuriuos jie perrašytų į diskus. O mes visus muzikos kūrinius persirašome iš plokštelių, kartais labai senų, ir iš radijo. Tai iš kur ta kokybė?!"

"Pedagogo" inf.

"PEDAGOGO" INTERVIU

Stilistika - kaip visas gyvenimas

Jau skelbėme, kad neseniai Vilniuje mokslų daktaro habilitacinį darbą apgynė Lietuvių kalbos katedros doc. Kazimieras Zuperka. Ta proga mokslininką pakvietėme į "Pedagogo" redakciją. Pokalbį užrašė redaktorius Z. Ripinskis.

Prašom papasakoti apie save.

- Esu dotnuviškis nuo Kėdainių - pusiau lenkiško krašto. Kai kurie kaimynų vaikai kalbėjo lenkiškai, todėl, gal labai džiaugtis ir nereikėtų, jau vaikystėje buvau priverstas išmokyti lenkų kalbą.

Baigus Dotnuvos Akademijos vid. mokyklą 1954 m. į Šiaulius atviliojo tuo metu čia veikęs dvi metus Mokytojų institutas. Norėjau greitai baigti studijas, nes reikėjo padėti mamai. Ji augino mus du vaikus. Gyvenimas nebuvo tuo metu lengvas. Maniau, per dvejus metus baigsiu, tapsiu mokytoju.

Tačiau tuo metu Mokytojų institutas kaip tik buvo perorganizuotas į Pedagoginį institutą. Persigalvoti nebuvo ko. Prisimenu, į Šiaulius važiuoju naktį traukiniu. Vežiau dokumentus. Tuo pačiu traukiniu kartu važiuo viena mano mokytoja. Didelį kelio galą ji mane įtikinėjo, kad aš ne į tą pusę važiuoju, kad reikia vežti dokumentus į Vilniaus universitetą, į žurnalistikos specialybę. Dar mokykloje rašinėju po truputį: ir straipsnelių, ir eilėraščių. Vis dėlto savo sprendimo nepakeičiau. Matyt, daugiau lėmė buitės dalykai: Šiauliuose trumpesnės studijos bei arčiau namų. Į Šiaulius tada atvažiuoju pirmą kartą. Ir čia aukštasis mokslas man atrodė aukštasis mokslas. Reikia pasakyti, jog nėra buvę, kad būčiau graužęs dėl to, kad baigiau Šiaulių pedagoginį institutą, o ne Vilniaus universitetą.

Kaip klostėsi gyvenimas po studijų?

- Po studijų likau dirbti Institute, nes Lietuvių kalbos ir literatūros katedroje trūko dėstytojų. O nuo Vilniaus universiteto neišsisukau, ten studijavau aspirantūroje. Dirbti rengiausi kaip literatas, mane traukė literatūra, lėmė ir paties vaikystės paeilivimai. Kalba man nebuvo labai įdomus mokslas. Ir čia likęs dėsciau vaikų literatūra, lietuvių literatūra. Trejetą metų buvau literatas, paskui išėjau į kariuomenę.

Po 2 metų grįžęs į Institutą turėjau keisti dėstomuosius dalykus. Tuo metu atsirado naujas dalykas - stilistika, ją man

pasiūlė dėstyti. Taip radosi "meilė per prievartą", šiuokart visai nebloga. Stilistika tapo viso gyvenimo palydove.

1966 m. įstojau į stacionarinę aspirantūrą Vilniaus universitete, kur rašiau kandidatinę disertaciją iš sintaksinės sinonimikos "Salutinių sakinių ir dalyvinių konstrukcijų sinonimika". Tuo metu ši problematika buvo ypač populiari daugelyje kraštų. 1969 m. apgyniau disertaciją.

Ar nebuvo noro ir gundymų pasilikti Vilniuje?

- Buvo ir gundymų, ir noro. Visi supranta, jei siūlo pasilikti dirbti universitete, vadinasi, pripažįsta tavo gebėjimus. Bet man, kaip ir pasirenkant studijas, lėmė materialioji pusė. Čia, Šiauliuose, jau buvo pastogė, o Vilniuje tegalėjo pasiūlyti tik bendrabučio kambarį. Aš jau turėjau šeimą, kurią sukūriau dar prieš tarnybą kariuomenėje.

Tai grįžote į Instituto Lietuvių kalbos katedrą?

- Taip. Iš pradžių ji dar vis buvo jungtinė Lietuvių kalbos ir literatūros katedra. Vėliau kalba ir literatūra išsiskyrė, nes gerokai padidėjo dėstytojų skaičius.

... Tuometinio Instituto Rektoriaus prof. J. Vaitkevičiaus buvo tokia nuostata: "Jeigu sugebėjai disertaciją laiku apginti, tai gali užimti bet kokį postą". Tai jis ir "padarė" mane prorektoriumi. Aš tų pareigų nemėgau, nes manau, kad nesu aukštesnėms pareigoms tikęs. Man daug kainuoja valdyti kitus žmones, paprasčiausiai yra sunku. Bet vis dėlto nuo 1972 m. iki 1977 m., net 5 metus, teko dirbti administracinį iš pradžių mokslo ir mokymo, o paskui, kai pareigybės buvo atskirtos, tik mokymo prorektorius darba. Negaliu pasakyti, kad niūriai prisiminčiau tuos metus. Matyt, kiekvieną darbą kai pradėdi dirbti, jauti pareigą, įsitrauki į jį, randi ir malonią to darbo pusę. Bet man pačiam įdomesnis ir malonesnis yra koks nors krapštinėjimasis: lapelius dėlioti, korteles rinkti, jas grupuoti, rašyti straipsni...

Pamenu, esate sakęs, kad daktarinės disertacijos jau nebeparašysite, kad jau jūsų laikas praėjęs...

- Apie tokį darbą kadaise svajoju, jaunesnis būdamas. Kai į mokslo darbą įsitrauki, tai jauti tą mokslinę aplinką, neatsileki nuo literatūros, gali į priekį eiti spartesniais žingsniais. Man ypač naudinga moksliniu požiūriu buvo stažuotė Čekijoje, Brno universitete, 1974-1975 m. metais (tai buvo prorektoriamimo metu). Parsivežiau labai daug medžiagos, prisiskaičiau visokios literatūros ne tik čekų, bet ir anglų bei kitomis kalbomis. Atrodė, kad iš tikrųjų galiu tuose moksluose gana sparčiai darbuotis. Bet buvau priverstas grįžti į prorektorius postą, dar porą metų būti katedros vedėju. Po to senstelėjo mano surinkta medžiaga, pajutau, kad gerokai atsilikau nuo mokslo. Paskui ilgiems metams mintį rašyti daktarinę disertaciją buvau užmetęs ir apie jokią habilitaciją negalvoju.

Tuo metu TSRS gana lengvai teikdavo profesorių vardus žmonėms, kurie ilgesni laiką išdirbę bei turi savo vadovėlių. Aš jų turėjau: buvau vadovėlių vidurinei ir aukštajai mokyklai bendraautoris, mokymo priemonių vidurinei ir aukštajai mokyklai parašęs. Už tokias publikacijas, už mokslinę organizacinę veiklą (buvau visoks redaktorius bei konferencijų organizatorius) tuo metu buvo pakankamas pagrindas gauti profesoriaus vardą. Maniau, kad tiek jau esu vertas ir siekti aukštesnio mokslo galbūt bus sunku. Bet taip išėjo, kad niekur nesuspėjau. Lietuva, tapusi nepriklausoma, paskelbė visai kitokius reikalavimus profesūrai: jei esi ne menininkas, ne muzikas, negausi profesoriaus vardo be habilitacinio darbo. Taigi teko grįžti prie jo. Pats dar nebūčiau labai ryžęs, bet kai kurie Vilniaus kalbininkai primygtinai ėmė raginti (prof. A. Girdenis). Skatino ir Instituto kolegos, vadovai. Neparašiau kažko naujo, bet buvo apibendrintos 25 metų publikacijos viena tema - "Kalbos priemonių konkurencija".

Kas paskatino pasirinkti būtent šią temą?

- Šia problema susizavėjau būdamas stažuotėje Brno universitete. Ten gyvena ir dirba čekų stilistas prof. M. Jelinekas. Jis plėtoja kalbos priemonių konkurencijos teoriją. Man ji pasirodė patraukli. Ką aš dariau rašydamas kandidatinę disertaciją, čia irgi gražiai įeina (sintaksiniai ar kiti sinonimai), nes konkurencijos problematika yra platesnė. Bet svarbiausia, kad pajutau, jog tai yra ne gramatikos ar kokios nors kitos kalbotyros šakos, o tikrai stilistinis požiūris į kalbą. Pirmą sykį publikaciją, kur yra tas terminas (konkurencija), viešiau

Nukelta į 5 p.

Stilistika - kaip visas gyvenimas

Atkelta iš 4 p.

publikaciją, kur yra tas terminas (konkurencija), viešiau paskelbiau 1979 m. "Mūsų kalboje", ieškodamas sinonimų ir konkurentų bendrumų ir skirtumų. Pirmą sykį buvo tada pasakyta, kad ir Lietuvoje galėtume tą temą tyrinėti. Išeitų, kad tas terminas mano į Lietuvą parvežtas.

Gal populiariau paaiškintumėte, kas tai per mokslinė problema?

- Dažnai vienam daiktui pavadinti ar situacijai įvardyti kalboje yra ne vienas žodis ir ne vienas sakinytis. Pvz., apie vieną žmogų galime sakyti ir "pikčiurna", ir "pikteiva", ir "žiežirba", ir "ožys", ir "ožio bamba" ir kt. Jei aš renkuosi kokį žodį pavartoti, tai išeina, kad tie žodžiai tarp savęs tampa konkurentais. Šis terminas jau įsigalėjęs čekų, slovų, vokiečių kalbose, tai kodėl negali būti lietuvių kalboje. Idėja labai paprasta, tik reikia surasti mechanizmus, schemas, aprašymų būdus, tyrimo metodus. Tada ir prasideda mokslas.

Ką dabar veiksime?

- Tą patį, ką ir anksčiau. Manau ir suvokių, kad pirmiausia aš esu dėstytojas, pedagogas. Didžioji gyvenimo laiko dalis praeina dirbant su studentais, rengiantis paskaitoms, sudarinėjant įvairią medžiagą, rašant mokymo priemones ar paskaitų konspektus, taisant studentų darbus. Vis dėlto mūsų pedagoginis darbas atima didžiąsias gyvenimo dalį ir tikrajam mokslui ne tiek daug laiko ir lieka. Tai nereiškia, kad pedagoginis darbas nepadedą mokslui, kyla visokių minčių su studentais dirbant, net ir jie kartais gražių minčių pasako, ypač suabejodami tavo ar kito žmogaus pareikštomis mintimis. Žinoma, jei pedagoginio darbo krūvis būtų 2 val. per savaitę, tai galima būtų mokslo dirvonoose gilesnes vagas išarti...

Dirbate jau per 30 metų su studentais. Koks lietuvių kalbos mokėjimo lygis anų ir mūsų laikų studentų?

- Lyginti visada nelengva. Aš tik viena galiu labai tvirtai pasakyti - nėra nuosmukio, apie kurį kartais kai kas pilna burna kalba.

Pasaulis keičiasi, taip ir turi būti. Būna įvairių laidų. Susirenka nevienodo pajėgumo žmonės. Bet būna tokių gražių ir pajėgių kursų, kad atsidžiaugt negali. Kad ir dabar prieš porą metų išleidome didelį kursą, kurio didžiąja dalimi negali atsigėrėti: jų pastangomis, gebėjimais, tuo įsiziūrėjimu į literatūrą, į kokį kalbos faktą. Dažnai studentams trūksta intereso, gal ir mums kartais anksčiau trūkdavo, kol buvome jauni. Bet vis dėlto buvusių studentų ir Institute dirbti paliekame.

Ar daug buvusių jūsų studentų tapo specialybės kolegomis?

- Yra nemažai. Sunku tiksliai suskaičiuoti. Gaila, kad geriausius mūsų studentus ir kiti pamato. Pvz., Dalia Barauskaitė, baigusi mūsų specialybę, įstojo į aspirantūrą Vilniuje ir iš ten nebegrįžo. Universitetas paviliojo. Man atrodo, kad tai mums garbė. Jeigu mūsų Institute parengtas žmogus tinka Vilniaus universitete dėstyti, profesoriauti, tai mūsų absolventų parengimo lygis yra aukštas. Štai G. Skabeikytė, literatė, baigė studijas mūsų Institute, o dabar jau Vytauto Didžiojo universitete vadovauja katedrai. Žmonių, kuriais mes džiaugiamės, yra tikrai nemažai. Didžiuojamės, kad Institute užauga savų mokslininkų.

Lietuvių kalbai anksčiau, pučiant Rytų vėjams, nebuvo labai gerai. Dabar jau pajutome, kad Vakarų įtaka mūsų kalbai taip pat didelė. Ar spėja liuanistai žengti koja kojon su gyvenimu?

- Litanistai, kalbos kultūrininkai, visada truputį atsilieka. Visko negali numatyti. Be to, daugelis liuanistų mokslininkų dirba ir pedagoginį darbą. O kalbos kultūros praktika,

priežiūra, globojimas - tai yra kažkelintas, jau visuomeninis darbas. Anuomet buvo akivaizdu, kad mūsų kalbą gožia rusų kalba. Disertacijos reikėjo rašyti rusų kalba arba būtinai versti iš lietuvių kalbos, kad suprastų Maskvoje. Akivaizdu, kad buvo stabdoma mūsų mokslinio stiliaus raida, administraciniai raštai, dauguma televizijos ir radijo laidų buvo nelietuviškos. Litanistai buvo paliktas tik nedidelis darbo barelis. O dabar atrodo, kad didelė tautos dalis savo valia puola į anglų kalbos glėbį. Bet aš nemanau, kad tas reiškinys bus ilgas ir visuotinis. Tikiu, kad tauta, kaip bendruomenė, turi pakankamai proto. Mes labiau pastebime neigiamus dalykus, o geri ne taip krinta į akis. Bet pasaulis keičiasi ir, norint ar nenorint, vis tiek dvikalbystės atsiras. Visiškai natūralu, kad mokslinėse konferencijose pranešimai gali būti visokiausiomis kalbomis. Būtų blogai, jei visi Lietuvos mokslininkai pultų daryti pranešimus tik anglų kalba. Svarbiausia, kad nepamirštume savo kalbos, jos stiliaus ugdymo, gyvosios kalbos.

Į mūsų gyvenimą labai sparčiai plinta naujos technologijos, nauji terminai. Ar galima tikėtis didesnės kalbininkų paramos parenkant vartoti tinkamus žodžius?

- Kalbininkai nespėja laiku pateikti reikalingų lietuviškų terminų. Kai kam atrodytų, kad kalbininkai tik ir dairosi po visą technikos pažangą, tik ir žiūri, kokia nauja detalė atsirado, kad duotų naują žodį. Bet juk terminų kūrimas - pirmiausia tam tikros srities specialistų pareiga, o ne kalbininkų. Specialistai gauna tą įrankį, svetimą vardą ir žiūri, ko jiems reikia. Jie turi būti pasirengę kalbos požiūriu ir siūlyti savo vieno ar kito termino variantus. Kalbininkas gali pasakyti, ar jis atitinka lietuvių kalbos dvasią, ar jis sistemiškas, ar taisyklingas, kaip jis atrodo tarp kitų tos srities terminų. Žodžiu, kalbininkas gali patarti ir taip daroma - kalbininkai ir specialistai drauge rengia kokį nors politechnikos žodyną. Tas kelias - protingas kelias. Labai gražiai daro "Gimtoji kalba". Ji pateikia svetimžodį, pvz., "pampers", ir prašo žmonių siūlyti lietuviškus pavadinimus. Daugelis pasiūlytų žodžių yra ne kalbininkų sugalvoti, o visuomenės. Kalbą kuria tauta, visuomenė, o ne kalbininkai. Jie tik gali rekomenduoti parinkti vieną ar kitą terminą. Kalbininkai kartu su žurnalistais, mokytojais ir kt. specialybių žmonėmis tik prižiūri kalbą.

Papasakokite apie savo šeimą.

- Turiu žmoną ir dvi dukteris. Vyresnioji (Vita) dirba psichologe Vilniuje, jaunesnioji (Aušra) šiemet baigia studijas KTU. Žmona Joana, kadaise buvusi mano studentė, yra litanistė mokytoja.

Ar daug turite laisvalaikio? Ką tada veikiate?

- Man atrodo, kad daugelis žmonių tik jaunystėje turi daug laiko. Būna nuobodu, nebūna ką veikti ir t.t. Kažkada vaikystėje rinkau pašto ženklus. Dabar didžiausias pomėgis, kai turiu laisvo laiko - atsisėsti prie kortelių. Esu neįdomus žmogus. Žinoma, paskaitau kokią knygą, nueinu į koncertą ar teatrą.

Sakėte, kad jaunystėje rašėte eiles. Ar dar kartais ką nors parašote?

- Tai buvo labai seniai. Eilėraščių buvo viskokių: ir apie meilę, ir apie... Maskvą. Jų buvo spausdinta ir laikraščiuose. Dabar vargu ar berašysiu.

Baigdami pokalbį nuoširdžiai sveikiname Jus su didele mokslinio darbo pergale. Sėkmės!

A. Musneckio nuotr.

Maloniai kviečiame į
ŠVEDŲ KULTŪROS IR
INFORMACIJOS CENTRO
ATIDARYMĄ,

kuris įvyks š.m. kovo 13 d.
(trečiadienį) 12 val. c.r.
II aukšte.

Savęs pažinimo knygelė

Doc. Juozas KORSAKAS

Mūsų kolegė docentė Aušra Joniškytė-Gumuliauskienė parengė ir išleido knygelę 10-12 metų vaikams "Mano dienoraštėlis". Autorė visiškai teisi pabrėždama, kad darbas skiriamas mokiniams, kurie nori pažinti save, suvokti savo santykius su draugais, įsigilinti į savo charakterį, nuotaikas, patikrinti savo nuovokumą, atmintį, išmone.

Šią knygelę mokytojai ir tėvai gali naudoti mokinio rengimuisi etikos pamokoms. Mat jos turinys skatina aptarti tokias temas, kaip antai: "Žmogus ir bendruomenė", "Sprendimai ir poelgiai", "Žmogus ir žmogiškumas", "Mes kuriame savo pasaulį" ir kt.

Kadangi šio amžiaus vaikai dar nesugeba savarankiškai pažinti savęs, suvokti kito asmens pozicijos, numatyti savo poelgių prasmės ir padarinių, pedagogai ir tėvai turi padėti mokiniams išmokyti bendrauti su bendraamžiais ir vyresniais už save žmonėmis, išsiugdyti tolerancijos jausmą, mokėti analizuoti savo patirtį ir pan.

"Mano dienoraštėlis" - tai netradicinis pratybų sąsiuvinis. Etika - nematematika ar kitas koks nors mokomasis dalykas, kur daugiausia dėmesio skiriama intelektualiniam mokinio ugdymui. Čia svarbiausia - vaiko jausmai. Autorė rado gyvenimiškai ir psichologiškai išmintingą būdą mokinių jausmams ugdyti: vaikas turi rūpestėli, darbą - jis rašo savo dienoraštį.

Žodis "dienoraštėlis" mūsų samonėje tradiciškai siejamas su paslaptingu. 10-12 metų mokiniams paslaptį lengviausia išsaugoti vasaros mėnesiais. Dėl šios priežasties "Mano dienoraštėlio" paslaptis puslapiu yra išspausdinti vasaros laikotarpio skirsnyje. Kodėl kalbama apie minėto amžiaus vaikus? Nors jie iš esmės visi

lygūs, tačiau mokiniai skiriasi asmens saviraiška. Todėl jiems paliekama pasirinkimo laisvė. Svarbu, kad vaikams būtų įdomu, suprantama, reikšminga. Didžiausias autorės troškimas - sužadinti vaikų norą pažinti save ir kitus, mokytis tatau daryti be suaugusiųjų pagalbos, t.y. be mokytojų ir tėvų patarimų, savarankiškai. Vaikas mokosi kurti knygelę apie save, atrodytą, nereikšmingų dalykų pagrindą - pagal žodžio, spalvos, nuotaikos, santykių ir pan. reikšmę ir prasmę žmonių gyvenime.

Knygelės pabaigoje cituojamos mokslininko F. Voltono mintys: "Mes norime, kad mūsų vaikai IŠMOKTŲ jaustis susietais su kitais žmonėmis; susiimti, kai jiems kas nors nepasiseka; džiaugtis kitų žmonių pastangomis ir pasiekimais; pasirinkti požiūrį į kiekvieną situaciją; apkabinti kitą ir džiaugtis, kai tave apkabina; nekaltinti kitų, bet ieškoti kelių situacijai pagerinti; svarbiau žaisti žaidimą, o ne pralošti ar išlošti".

Docentės Aušrinės Joniškytės-Gumuliauskienės savęs pažinimo knygelę "Mano dienoraštėlis" patarčiau įsigyti visoms kolegėms studentėms - būsimosioms mokytojoms. O kad ateityje būtų išdidu, kad galėtumėte savo mokinukams ir pažįstamiems pasigirti, ŠPI į Pedagogikos katedrą ir mandagiai paprašykite autorės autografo. Tą pati rekomenduočiau padaryti ir mieliems bendradarbiams. Tik nepamirškite palinkėti Jai, kad tokių knygelių būtų daugiau.

Šitaip padarę, Jūs ir patys save geriau pažinsite; ištarkite gražų žodičiuliui, ir jis maloniai atlieps.

SPORTAS

Rankininkai - čempionai!

Praėjusį savaitgalį mūsų Instituto sporto salėje buvo surengtas finalinis Lietuvos aukštųjų mokyklų vyrų rankinio turnyras. Puikiai jame dalyvavo ŠPI komanda, kurią treniruoja vyr. asist. A. Grabauskas.

Iš pradžių šiauliečiai šeštadienį žaidė su VPU rankininkais ir nesunkiai juos nugalėjo - 40:21. Mūsų šaukiai buvo aiškiai stipresni už savo varžovus ir rungtynėse su Vilniaus universiteto komanda - 40:22. Tad turnyro finale ŠPI komanda susitiko su gana pajėgia LKKI rinktine. Pirmasis šių rungtynių kėlinys pasibaigė taikiai - 15:15. Antrajame kėlinyje, likus iki rungtynių pabaigos 12 min., mūsų šaukiai pirmavo net 7 įvarčiais, tačiau, matyt, per anksti patikėjo pergale. Varžovai nebuvo linkę lengvai pasiduoti, juolab kad jų komandos vartus saugojo Lietuvos nacionalinės vyrų rinktinės vartininkas A. Vaškevičius. Rungtynių pabaiga buvo permaininga ir įdomi. Mūsų rankininkus "į kovą" ragino ir Pedagogikos fakulteto dekanas doc. S. Tumėnas, pažadėjęs už pergalę visus žaidėjus premijuoti. Rungtynes vis dėlto laimėjo šiauliečiai - 26:24 ir tapo Lietuvos aukštųjų mokyklų čempionais. Daugiausia įvarčių mūsų šaukiams šiose rungtynėse pelnė R. Paužuolis - 8 ir V. Jankauskas - 5. Nugalėtojams medalius įteikė Instituto rektorius prof. A. Gudavičius.

Dar keletas žodžių apie šias varžybas. Nenustebino, kad jų metu beveik nebuvo žiūrovų (ypač šeštadienį). Lietuvos studentų sporto asociacijai reikėtų pagalvoti apie tai iš anksto ir parinkti varžyboms kitas savaitės dienas, kada jas galėtų žiūrėti studentai. Priekaištas ir mūsų Instituto sporto vadovams: apie šį turnyrą nebuvo informuota miesto spauda, televizija ir radijas. Bet labiausiai nustebino Lietuvos studentų sporto asociacijos vadovas Kuruševičius, kuris į varžybas neatvežė nugalėtojams skirtos taurės, o teisėjams už darbą - pinigų. Mūsų šaukiams buvo įteikta ... mūsų sporto klubo taurė.

"Pedagogo" inf.

A. Musneckio nuotraukose: LKKI varžovų vartus atakuoja R. Paužuolis (1 p.); ŠPI komanda: stovi R. Benediktavičius, V. Jankauskas, S. Filmanavičius, A. Strupas, T. Malinauskas, treneris A. Grabauskas, tupi A. Balčiūnas, G. Paukštė, R. Vaznys, R. Paužuolis.

G. MACAITIS - PRIZININKAS

Telšiuose buvo surengtos tradicinės tarptautinės "Nepriklausomybės taurės" sunkiosios atletikos varžybos, kuriose dalyvavo ir 5 ŠPI atletai.

Sėkmingiausiai pasirodė Fizikos ir matematikos fak. II k. 3 gr. studentas G. Macaitis, rungtyniavęs svorio kategorijoje iki 64 kg. Tarp 20 atletų jis buvo trečias ir iškovojo bronzos medalį, išroves 85 kg ir išstūmęs 110 kg sveriančias štangas.

Petras Matkevičius

Studentams aktuali oficiali informacija

ŠIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO BAKALAURO STUDIJŲ REGLAMENTAS

1. Studijų reglamentas, remdamasis instituto Statutu, reguliuoja studijų procesą.
 2. Instituto Senatas pagal fakultetų tarybų teikiamus siūlymus tvirtina stojamųjų egzaminų sąrašą bei kitus studentų atranką reglamentuojančius siūlymus ir juos skelbia viešai. Įstoję studentai gauna nustatytą pavyzdžio dokumentus: studento liudijimą, studijų knygelę ir skaitytojo bilietą.
 3. Pažangiai studijuojantiems studijos nemokamos. Studentai, surinkę tam tikrą įvertinimų vidurkį, kurį po kiekvienos sesijos nustato dekanatas, gauna stipendiją. Studentai, turintys akademinį įsiskolinimą, tą semestrą moka Senato nustatytą mokesį.
 4. Institutas turi teisę priimti laisvuosius klausytojus, kurie moka Senato nustatytą metinį mokesį. Laisviesiems klausytojams, baigusiems visą studijų programą, suteikiamas studijų programą atitinkantis kvalifikacinis laipsnis. Atsiradus laisvų valstybės finansuojamų vietų, laisvieji klausytojai konkurso tvarka Rektorius sprendimu gali būti perkelti į valstybės finansuojamas vietas. Tuo atveju jiems suteikiamas instituto studentų teisės ir pareigos.
 5. Studentai turi teisę studijuoti pagal individualų studijų grafiką, pasirinkti (pagal galimybes) dėstytoją, jei tą pačią discipliną dėsto keli dėstytojai, kurti savivaldos organus, skelbti savo darbus instituto leidiniuose.
 6. Studentai gali pasinaudoti atostogomis įstatymų nustatyta tvarka. Akademinį atostogų studentas išleidžiamas rektoriaus įsakymu dėl ligos arba dėl kitų svarbių priežasčių.
 7. Studentai studijuoja pagal studijų programas. Studijų programas rengia katedros, vadovaujamos dekanato, aprobuoja fakulteto taryba bei Senato specialybių ir studijų planų komisija, tvirtina Senatas ir rektorius. Pedagoginių ir kitų praktinių skaičių bei trukmę reglamentuoja studijų programos.
 8. Praktinių ir laboratorinių darbų lankymas privalomas visiems studentams. Praleidę daugiau kaip pusę praktinių ir laboratorinių darbų, studentai, katedros teikimu, gali būti braukiami iš sąrašų.
 9. Studijų tvarkaraščius semestrai ir sesijos egzaminų tvarkaraščius sudaro dekanas arba prodekanas. Studijų tvarkaraštis turi būti paskelbtas ne vėliau kaip vieną savaitę prieš semestro pradžią, o sesijos egzaminų tvarkaraštis - ne vėliau kaip vieną mėnesį prieš sesiją.
 10. Studento žinių vertinimo sistema tokia: 10 (puikiai), 9 (labai gerai), 8 (gerai), 7 (pakankamai), 6 (patenkinamai), 5 (silpnai), 4-1 (blogai).
 11. Studijų procesą kontroliuoja dekanas, o už studijų kokybę atsako katedros.
 12. Studijų trukmė 4-5 metai. Po šių studijų suteikiamas bakalauro kvalifikacinis laipsnis.
 13. Studentai privalo surinkti nustatytą kreditų skaičių, kurį sudaro atsiskaitymai už privalomas ir pasirenkamas disciplinas, praktikas, kursinius darbus.
 14. I kurso studentai per dvi pirmąsias I semestro savaites turi apsispręsti, kuriuos iš pasirenkamų dalykų įtrauks į kreditų skaičių; kitų kursų studentai dėl pasirenkamų dalykų apsisprendžia iki gegužės 1d.
 15. Atsiskaitymo formos: egzaminas arba diferencijuota įskaita. Studentai, neišlaikę trijų dalykų per sesiją, braukiami iš sąrašų.
 16. Studentai, turintys 1-2 įsiskolinimus, juos perlaiko prasidėjus naujam semestrai iki kovo 1 d. (žiemos sesija) ir iki spalio 1 d. (pavasario sesija). Trečią kartą studentai gali perlaikyti egzaminą ar įskaitą ir egzaminuojami komisijos, kurią sudaro katedros vedėjas, nepažeisdami nurodytų terminų.
 17. Išimties tvarka dekanato leidimu vieną įsiskolinimą turintys studentai gali perlaikyti iki vasario 1d. (žiemos sesija) ir iki liepos 1 d. (pavasario sesija). Tuo atveju, išlaikę iki nurodytos datos įsiskolinimą, studentai nemoka skolininko mokesčio, tačiau tą semestrą nepretenduoja į stipendiją.
 18. Studentai, neišlaikę įsiskolinimų iki kovo 1 d. (žiemos sesija) ir iki spalio 1 d. (pavasario sesija), braukiami iš sąrašų.
 19. Pašalintieji studentai gali grįžti kartoti semestrą, kuriame turėjo įsiskolinimą, tik laisvojo klausytojo statusu, t.y. turi sumokėti Senato nustatytą laisvojo klausytojo mokesį. Išimties tvarka rektoriaus leidimu pašalintieji studentai gali tęsti studijas laisvojo klausytojo statusu.
 20. Studentai dekanato leidimu gali perlaikyti egzaminą ar įskaitą geresniam pažyminui gauti kitą semestrą.
 21. Studentai ir dėstytojai naudojasi instituto materialine baze (biblioteka, laboratorijomis ir pan.) pagal atitinkamų padalinių taisykles.
 22. Kiekvienas fakultetas vadovaujasi vidaus tvarkos taisyklėmis.
 23. Už nesąžiningą elgesį (nusirašinėjimą, kito darbo pašisavinimą, įvertinimo ar parašo klastojimą) studentas gali būti šalinamas iš instituto.
 24. Vietas bendrabučiuose skirsto komisija, susidedanti iš dekanato (komisijos pirmininko), bendrabučio vedėjos, studentų atstovų
- ### Neakivaizdinis studijų skyrius
25. Studentai turi teisę laikyti egzaminus ir įskaitas konsultacijų ir sesijų dienomis pagal tvarkaraštį, o susitarę su dėstytojais ir kitu laiku. Studentai gali organizuoti konsultacijų dieną kituose Lietuvos miestuose, susitarę su dėstytoju dėl laiko ir vietos bei pateikę ne mažesnį kaip 15 studentų sąrašą. Dėstytojas turi teisę gauti komandiruočių.
 26. Studentas, nepatenkintas egzaminu ar įskaitos įvertinimu, gali kreiptis į atitinkamos katedros vedėją su prašymu sudaryti komisiją jam egzaminuoti. Studentas gali laikyti egzaminą ar įskaitas 3 kartus. Ketvirtą sykį jis gali būti egzaminuojamas tik komisijos.
 27. Pažangiais laikomi studentai, kurie neturi akademinį įsiskolinimų iš praėjusio semestro:
 - a) iš žiemos semestro - iki kovo 1 d.,
 - b) iš pavasario semestro - iki spalio 1d.
 28. Neakivaizdinės studijos yra mokamos. Studentai, pagal pažangumą patekę ar nepatekę į kiekvienam kursui nustatytą kvotą, moka skirtingus Senato nustatytus mokesčius.
 29. Studentai, po spalio 1 d. turintys vieną ar du akademinis įsiskolinimus, keliami į aukštesnį kursą. Nelikvidavę šių įsiskolinimų iki kitų metų spalio 1 d. paliekami kartoti kursą ir moka Senato nustatytą mokesį. Su ta pačia sąlyga gali būti palikti kartoti kursą ir studentai, turintys daugiau kaip du įsiskolinimus.
 30. Priimtiems iš kitų aukštųjų mokyklų ar perejusiems iš Instituto dieninio skyriaus studentams gali būti įskaitomi egzaminai ir įskaitos. Šį klausimą sprendžia dekanai katedrų vedėjų teikimu.

Kelionė pagal TEMPUS programą

Rūta BARKAUSKAITĖ

S.m. pradžioje Instituto bibliotekos leidinių kompleksavimo ir tvarkymo skyriaus vedėja V.Steponavičienė viešėjo Danijoje pagal TEMPUS programą. Tai Europos Bendrijos programa, skirta aukštųjų mokyklų pertvarkai Centrinės ir Rytų Europos šalyse remti. V.Steponavičienė papasakojo, kad idėja automatizuoti bibliotekas ir jungtis kelioms aukštųjų mokyklų bibliotekoms į bendrą kompiuterių katalogą sklandė senokai. Bet tam nebuvo nei žinių, nei galimybių. Ledai pajudėjo 1994 m., kada Vilniaus pedagoginio universiteto bibliotekos direktorė E.Banionytė, grįžusi iš stažuotčių Vakarų šalyse, ėmėsi iniciatyvos rengti šį projektą. Sešios Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekos (Vilniaus universiteto, Vilniaus technikos universiteto, Vilniaus pedagoginio universiteto, Klaipėdos universiteto, Šiaulių pedagoginio instituto ir Lietuvos policijos akademijos), padedamos partnerių iš Europos Bendrijos šalių, parengė šį projektą. 1995 m. rugpjūčio 16 d. buvo gauta žinia, kad jis patvirtintas. Pagal šį projektą per 3 metus turi būti pradėtas kurti jungtinis

katalogas, perkvalifikuojami bibliotekų darbuotojai, priartinant jų profesinį pasirengimą prie Europos Bendrijos šalių bibliotekų darbuotojų. Kelionės tikslas, pasak V.Steponavičienės, buvo susipažinti su Danijos bibliotekų automatizuotomis bibliotekinėmis sistemomis, todėl Danijoje taip pat lankėsi ir mūsų konsultantas iš Matematikos ir informatikos katedros L.Kak lauskas. V.Steponavičienė dar papasakojo, kad kelionėje ji aplankė 2 Danijos miestus - Arhusą ir Kopenhagą. Viešėta Arhuso valstybinėje ir universiteto bibliotekose, biznio mokyklos bibliotekoje. Kopenhagoje ji lankėsi Karališkosios bibliotekos mokyklos bibliotekoje, Pedagoginio instituto bibliotekoje ir pačioje Karališkoje bibliotekoje, kuri yra Danijos nacionalinis pasididžiavimas. Įėję į bet kurią iš šių bibliotekų, pasijunti tarsi pasakų šalyje: jose daug šviesos, erdvės, daug vietos saugyklose, žemos, ranka pasiekiamos patogios lentynos. Kiekvienoje bibliotekoje pag rindinis darbo irankis - kompiuteriai, kuriais dirbam visuose bibliotekų skyriuose, pradedant komplektavimu, katalogavimu, skaitytojų katalogais, informaciniais skyriais ir baigiant aptarnavimo skyriais. Danijos bibliotekose jau nuo 1979 metų atsisakyta kortelinių katalogų ir

visa informacija kaupiama elektroniniame kataloge. Skaitytojai visą jiems reikalingą informaciją (knygas, straipsnius, bibliografijas) susiranda naudodamiesi kompiuteriu. Čia pat pasidaro reikalingas kopijas. Specialistai padeda tiems, kuriems reikia prisijungti prie INTERNET tinklo. Viskas iki smulkmenų pritaikyta informaciniais skaitytojų poreikiams tenkinti. Labai aukšta ir skaitytojų kultūra. Pavyzdžiui, ten labai laisvai prieinami informacinių leidinių fondai (enciklopedijos, žodynai, žinytai) ir niekam nešauna į galvą išplėsti lapą, o tuo labiau išsinešti visą knygą. Ir norstien visos knygos įmagnetintos, bet mūsų stu-

dentai tikriausiai ir su šiuo "nepatogumu" susitvarkytų. Ir kažin ar liktų kas iš kompiuterių, jei jie būtų pastatyti prie katalogų, laisvai visiems prieinami...

Šiais metais Instituto biblioteka iš TEMPUS programos pinigų gali nusipirkti 2 kompiuterius, spausdintuvą ir kopijavimo aparatą. "Pirmuosius žingsnius pradėsime žengti tuoj pat. Knygos, išleistos 1996 m., jau bus įvedamos į kompiuterį ir mūsų bibliotekoje. Per kelerius metus tikimės nors truputį pasistūmėti civilizuoto pasaulio link", - užbaigė savo pasakojimą V.Steponavičienė.

Nuotraukoje: Arhuso valstybinėje bibliotekoje.

"Daina ir piešinys"

S.KAZLAUSKAS,

Meno pedagogikos katedra

Atkuriant ir tobulinant tautinę Lietuvos mokyklą, svarbus pradinis švietimas - tolesnio sėkmingo vaiko mokymo, lavinimo ir auklėjimo pagrindas.

Pradinės mokyklos uždavinys - nuosekliai, visapusiškai ir sistemingai ugdyti taurius vaiko jausmus, protinius sugebėjimus, kalbą, žadinti žinių troškimą, nuo pirmųjų mokslo metų mokytis atsakingai elgtis aplinkoje. Aplinka tampa pirmu natūraliu šaltiniu, supažindinančiu vaiką su tautinėmis tradicijomis. Tuo pagrindu žadinami vaikų doroviniai ir estetiniai jausmai, svarbūs tolesniam asmenybės formavimuisi.

Kompleksinis mokymas labiausiai turėtų išryškėti pirmaisiais ir antraisiais mokslo metais, gaudžiausiai apėmęs aplinkos pažinimą ir gimtąją kalbą, darbą ir dailę bei susipynęs su kitais mokomaisiais dalykais ne tik turinio, bet ir darbo organizavimo bei metodikos požiūriu.

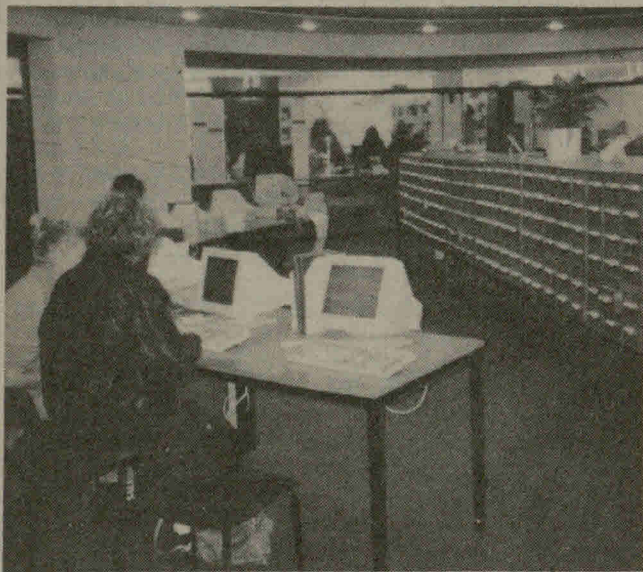
Kaip tik šiam tikslui siekti kiekvienas pedagogas galėtų pasinaudoti visai neseniai pasirodžiusia Romualdo Pečeliūno knygute "Daina ir piešinys". Tai metodinė priemonė, skirta studentams, mokytojams. Manau, kad ir kiekviena lopšelio-darželio auklėtoja, tėvelis arba mamytė galėtų vaikams dovanoti tokią knygutę. Pratarinėje autorius pažymi, kad tai "priemonė estetiškai meniniam mokinių lavinimui", kurią sumanus pedagogas sugebės tinkamai panaudoti muzikos, aplinkos pažinimo, dailės, darbų, matematikos ir netgi choreografijos pamokose.

Nepraieikite pro šalį, pavaratykite knygutę ir įsitikinę, jog čia tikrai daug šilumos, džiaugsmo, kūrybinės fantazijos, būtinai nusipirkite!

Man, kaip choreografiui, svarbu jos panaudojimo galimybės šokio pamokose. Kiekvieną dainelę lydi nesudėtinga melodija, aiškus tekstas. Ir įvadiniam pokalbiui, ir apšilimui (teminiam) kiekvienas galime rasti ką nors naudingo. Ugdyti kūrybingumą, lavinti fantaziją dar padės ir mieli bei šilti piešinėliai.

Tiesa, yra ir nedidelių autorius (o gal kompiuterio?) klaidelių. Priekabūs choreografas pastebės nevisiškai teisingai pažymėtas judėjimo kryptis, t.y. trūksta mažo taškelių tarp punktyrinių linijų. 3 piešinyje visi šokėjai, porose susikabinę dešinėmis parankėmis, sukasi dešinėn, tik kairėje ratelio pusėje trys mergaitės pasisukusios ne ta kryptimi. 4 piešinyje viduryje esantys solistai "tėvas" ir "oželis" nesusikabinę, t.y. tarp grafinių ženklų nėra jungiamosio ženklų, pažymint čiorankų susikabinimo būdą. Antrajame posme, dainuojant priedainį (1-4 tkt.), nepažymėtas 6 piešinio numeris ir viduryje šokantieji solistai pagal aprašymą sukasi į kairę, o pavaizduota kad į dešinę. Taip pat aprašyme nepamainėtas 7 pieš. (8 takto pabaigoje).

Žymus lietuvių pedagogas A.Busilis teigė: "Iš mokyklos vaikas turi išeiti ne tiek mokytas, kiek sveikas, doras, veiklus ir išmintingas".

PEDAGOGAS

Redaktorius Z.RIPINSKIS

Redakcijos adresas: P.Višinskio 25, Šiauliai.
Tel.: 438885, faks. 435459

Spausdino "Titnago" spaustuvė, Vasario
16-osios g.54, Šiauliai. Tiražas 300 egz. Užsak.
Nr. SL 575.